This article was downloaded by: [UQ Library]

On: 01 February 2015, At: 04:06

Publisher: Taylor & Francis

Informa Ltd Registered in England and Wales Registered Number:
1072954 Registered office: Mortimer House, 37-41 Mortimer
Street, London W1T 3JH, UK

Geologiska Föreningen i Stockholm Förhandlingar

Publication details, including
instructions for authors and subscription
information:

<http://www.tandfonline.com/loi/sgff19>

Foreløbig meddelelse om to nye norske mineraler, Låvenit og Cappelenit

W. C. Brögger

Published online: 06 Jan 2010.

To cite this article: W. C. Brögger (1885) Foreløbig meddelelse
om to nye norske mineraler, Låvenit og Cappelenit, Geologiska
Föreningen i Stockholm Förhandlingar, 7:10, 598-600, DOI:
[10.1080/11035898509443558](http://dx.doi.org/10.1080/11035898509443558)

To link to this article: <http://dx.doi.org/10.1080/11035898509443558>

PLEASE SCROLL DOWN FOR ARTICLE

Taylor & Francis makes every effort to ensure the accuracy of
all the information (the "Content") contained in the publications
on our platform. However, Taylor & Francis, our agents, and our
licensors make no representations or warranties whatsoever as
to the accuracy, completeness, or suitability for any purpose of
the Content. Any opinions and views expressed in this publication
are the opinions and views of the authors, and are not the views
of or endorsed by Taylor & Francis. The accuracy of the Content
should not be relied upon and should be independently verified

with primary sources of information. Taylor and Francis shall not be liable for any losses, actions, claims, proceedings, demands, costs, expenses, damages, and other liabilities whatsoever or howsoever caused arising directly or indirectly in connection with, in relation to or arising out of the use of the Content.

This article may be used for research, teaching, and private study purposes. Any substantial or systematic reproduction, redistribution, reselling, loan, sub-licensing, systematic supply, or distribution in any form to anyone is expressly forbidden.

Terms & Conditions of access and use can be found at <http://www.tandfonline.com/page/terms-and-conditions>

BRÖGGER, W. C. *Foreløbig meddelelse om to nye norske mineraler, Låvenit og Cappelenit.*

(Med kemiske analyser af Prof. P. T. CLEVE).

1. *Låvenit*. Et kastaniebrunt til gulagtigt, mørkere eller lysere farvet mineral, i prismatiske krystaller, i regelen med stærkt glindsende flader, lidet gjennefskinnende. Krystalsystem *monosymmetrisk*; axeforhold

$$a : b : c = 1,0811 : 1 : 0,8133.$$

$$\beta = 71^{\circ} 24'$$

med kombination: ∞P , $\infty P2$, $\infty P\infty$, $\infty P\infty$, $\div P$, $\div P\infty$. Undertiden tvillinger efter $\infty P\infty$.

De optiske axers plan parallel symmetriplanet, den spidse bissektrix danner med vertikalaxen en vinkel af c. $20\frac{1}{2}^{\circ}$, udtrædende i den spidse vinkel β ; optisk negativ (?). Minerallet er stærkt pleokroitisk, $c > b > a$, dybt rødbrun, gulagtig grøn og lys vingul. Temmelig fuldkommen spaltbarhed efter $\infty P\infty$; sp. vægt = 3,51 (P. T. CLEVE).

Den kemiske sammensætning er efter en af Prof. P. T. CLEVE velvilligst udført analyse følgende:

SiO ₂	33,71.
ZrO ₂	31,65.
Fe ₂ O ₃ (?)	5,64.
MnO	5,06.
CaO	11,00.
Na ₂ O	11,32.
Glödtab	1,03.
	<hr/> 99,41.

Minerallet forekommer dels på den mærkelige rige mineralforekomst Låven, en liden ö nær Stokö i Langesundsfjorden, efter hvilken jeg har opkaldt det, dels også på flere af Aröskjærene, sammen med andre forbindelser af SiO₂, ZrO₂, CaO, Na₂O etc., som katapleit, eukolit etc. Jeg har tidligere forvexlet minerallet på grund af dets eiendommelige sönderdelingsproduk-

ter, med Mosandrit, som det dog ikke engang er nærmere beslægtet med ¹⁾).

2. *Cappelenit*. Et brunt (med grønlig anstrøg) mineral i tykke prismatiske krystaller, med godt glindsende flader, på brudflader fedtagtig glasglans, gennemskinnende til halvgennemsigtig. Krystalsystem *holoëdrisk hexagonalt*, axeforhold

$$a : c = 1 : 0,43010 \text{ med}$$

kombination: ∞P , P , $3P$, oP .

Temmelig stærk dobbeltbrydende, ikke mærkbart pleokroistisk, optisk negativt.

Ingen fremtrædende spaltbarhed, sp. vægt = 4,407 (P. T. CLEVE).

Den kemiske sammensætning er efter en af Prof. P. T. CLEVE velvilligst udført analyse følgende:

SiO ₂	14,16.
B ₂ O ₃	(17,13.)
Y ₂ O ₃	52,55.
La(Di) ₂ O ₃	2,97.
Ce ₂ O ₃	1,23.
ThO ₂	0,79.
BaO	8,15.
CaO	0,61.
Na ₂ O	0,39.
K ₂ O	0,21.
H ₂ O (glødtab)	1,81.
	<hr/> 100,00.

Dette mærkelige mineral forekommer yderst sparsomt på en liden gang i augitsyenit på Lille Arö, i Langesundsfjorden, sammen med ikke mindre end 20 andre mineraler. Det for undersøgelsen anvendte materiale har jeg erholdt hos hr. gods-

¹⁾ Mosandrit skilles let ved andre vinkler, mangel på fremtrædende pleokroisme etc.; Mosandriten er forøvrigt også monosymmetrisk, men med axeforhold nære rhombisk, med uds lukningsvinkel mod c-axen i snit efter symmetriplanet af kun c. 4° etc.; såvel ved sin geometriske, som ved optiske og kemiske forhold står den ganske nær den af J. LORENZEN beskrevne Rinkit fra Grönland.

eier DIDRIK CAPPELEN på Holden, efter hvem jeg også har opkaldt mineralet.

Udførligere redegjørelse for begge de ovenfor kortelig omtalte mineraler vil blive meddelt i et større værk over mineralerne på gangene i de norske augit- og nefelinsyeniter.

NORDENSTRÖM, G. *Preliminärt meddelande om jordbäfningsarna i Spanien i December 1884.*

Dessa jordbäfningar hafva genom sin intensitet och stora utbredning väckt den största uppmärksamhet. Utom de för deras undersökning tillsatta commissionerna i Spanien, hvARBland märkes en på Regeringens ordres under ledning af chefen för landets Geologiska Undersökning FERNANDEZ DE CASTRO, har äfven Vet. Akademien i Paris afsänt en commission i samma syfte till Spanien. Den senare består af Professor FOUQUÉ såsom chef, grufingeniörerna LEVY och BERTRAND, Professor BARROIS och Herr BREON samt 3 biträden.

Det enda vetenskapliga arbete som ännu publicerats om dessa jordbäfningar är det föredrag, som den för sina undersökningar om de geologiska förhållandena i Andalucia bekante Geologen J. MACPHERSON höll den 7 i förra månaden inför *Sociedad española de Historia natural*.

Efter några erinringar ur den dynamiska geologien lemnade MACPHERSON först en kort beskrifning på jordbäfningarnas förlopp och utbredning. Redan den 18 December förmärktes af sjöfarande häftiga rörelser i Atlanten och den 22 i samma månad voro dessa så utbredda, att de samtidigt observerades uteder hela vestkusten af Spanien och Portugal, vid Azoriska öarna och Madeira. Denna serie jordbäfningar nådde sitt maximum den 25, då omkring kl. 9 e. m. ytterst häftiga oscillationer egde rum i provinserna Málaga och Granada och derstädes orsakade en ofantlig förödelse. Inverkan häraf märktes ock samtidigt vesterut ända till Cadiz och norrut i Córdoba och Jaen, samt i Madrid. På sist nämde ställen uppkom dock ingen skada till lif eller